

Spolu pro lidi a krajinu

Ochranu kvality života myslíme vážně!

Víme, že zdravé životní prostředí, ochrana krajiny a čistota vody leží na srdci mnohým z Vás. Proto jsme spojili své síly napříč Jihočeským krajem a jdeme do voleb spolu s nezávislými občany a zástupci jihočeských spolků.

Naše krásná jihočeská krajina nám mizí před očima, plánují se projekty, které mohou zásadně ovlivnit kvalitu ovzduší v Jihočeském kraji, a stále nejsou vyřešeny problémy, jako je efektivní propojení měst a obcí veřejnou dopravou, dostupnost zdravotnické péče a mnohé další.

Pro nás je kvalita života obyvatel zásadním tématem. Můžete se spolehnout, že Vás i nadále budeme otevřeně informovat o všech záměrech a stát pevně za Vámi. Jsme uskupení, pro které jsou tato témata prioritou. Vyváženost zastoupení různých zájmů veřejnosti je základem fungující demokracie.

Proto prosíme o Vaši podporu.

Krajina a voda se samy neubrání – dejte jim svůj hlas.

PROGRAM PRO VOLBY DO KRAJSKÉHO ZASTUPITELSTVA JIHOČESKÉHO KRAJE V ROCE 2024

1. OCHRANA KRAJINY, VODY A KVALITY ŽIVOTA

Krajina je prostorem pro náš život. Proto je její ochrana životně důležitá. K čemu nám bude ekonomický rozvoj, když budeme dýchat znečištěný vzduch, pít špinavou vodu a nebude kam jít do přírody? Volná krajina a dostupná příroda v místě, kde žijeme, jsou největším bohatstvím, které máme. Proto budeme pracovat na jeho důsledné ochraně.

Co tu máme?

Naše krásná jihočeská krajina nám mizí před očima. Zabírají ji rozsáhlé skladové haly, logistická a obchodní centra i apartmánová sídliště naležato. Pro náš kraj je přitom krajina nejen zdrojem vody a potravy, ale i významnou konkurenční výhodou a devizou, na které je postavena významná část příjmů z turismu, zemědělství, rybníkářství a lesnictví. **Ochrana krajiny včetně zemědělské půdy je proto veřejným zájmem, který není dostatečně zohledňován a nad kterým vyhrávají developerské zájmy. My to chceme změnit.**

Situace je kritická. Nové rozvojové plochy jsou vytvářeny za každou cenu, důležitý je pouze individuální ekonomický zisk **bez ohledu na veřejný zájem** a zisk celé společnosti. **Developerské záměry jdou často nejen proti přírodě, ale i kvalitě života lidí.** Rozvoj některých obcí a měst se tak stává neudržitelným. Nové rozvojové plochy by měly být zejména v brownfieldech – nikoliv zabírat volnou krajinu, či zemědělskou půdu. **Krajina nám znovu nevyroste, protože změny jsou často nevratné!**

Kromě intenzivního využívání námi lidmi, dopadají na krajinu **důsledky klimatické změny.** Díky **suchu** se snížila zásoba spodní vody, kterou většina obcí využívá jako pitnou. **Rychle se horší kvalita vody povrchové. Půda a lesy vysychají a podléhají erozi.** Úroda často neustojí stále častější extrémní počasí. **Plán pro zvládnutí sucha** vypracovaný v roce 2023 Krajským úřadem přitom řeší hlavně monitoring a opatření technického rázu ke zvládnutí nepříznivé situace, ale **jen okrajově prevenci jejich vzniku.**

Co s tím uděláme?

Zlepšování kvality ovzduší, vody a šetrné využívání přírodních zdrojů jsou klíčové pro ochranu zdraví a kvalitu života lidí.

Nebráníme rozvoji, ale chceme, aby byl udržitelný a umožnil spokojený a kvalitní život i budoucím generacím. A to bez vody a zdravé krajiny nepůjde.

OCHRÁNÍME KRAJINU

- V rámci Zásad územního rozvoje, které jsou nástrojem pro územní plánování kraje, **navrhne takové zásady a pravidla, aby byla regulována developerská výstavba,** a prosadíme pro tuto výstavbu přísné podmínky tak, **aby respektovala ochranu kvality vody, krajiny a života obyvatel.**
- Prosadíme rychlou realizaci vhodných opatření **na ochranu vody a krajiny s využitím Adaptační strategie Jihočeského kraje na klimatickou změnu. Zasadíme se o vznik Klimatického plánu a získání financí na jeho realizaci z fondů EU.**
- Zajistíme důslednější **ochranu krajinných prvků, stromů a lesů a zlepšení péče o ně.** Podpoříme vysazení více stromů do center měst, aby byla v létě obyvatelná.

PROGRAM PRO VOLBY DO KRAJSKÉHO ZASTUPITELSTVA JIHOČESKÉHO KRAJE V ROCE 2024

- U příspěvkových organizací Jihočeského kraje budeme podporovat na zemědělských plochách přechod na biozemědělství a u lesních pozemků přechod na šetrné lesní hospodaření (certifikace FSC).
- Navrhujeme **vznik CHKO Novohradské hory** pro lepší ochranu tohoto cenného jihočeského území **s respektem k potřebám místních obyvatel**. Podpoříme **vznik nových přírodních parků**, jako např. v údolí Rudolfovského potoka poblíž Českých Budějovic, a v dalších cenných lokalitách. Budeme podporovat vznik dalších přírodních památek a rezervací k ochraně biodiverzity.
- Trváme na stávající zónaci v národním parku Šumava, neboť je zárukou účinné ochrany nejcennějších lokalit a zamezuje prosazení zásahů, které by negativně ovlivnily místní unikátní přírodu a krajinný ráz.

OCHRÁNÍME VODU

- Zasadíme se o **přesun investic do opatření, která zajistí ochranu kvality vody** jako je budování oddělené splaškové a dešťové kanalizace, zkvalitnění čištění odpadních vod a kontroly zásob a využití podzemních vod.
- V Zásadách územního rozvoje nastavíme takové podmínky pro územní plány, které zaručí, že nebude realizována nová výstavba bez dostatečné infrastruktury pro kvalitní čištění odpadních vod. Při přípravě koncepce rozvoje obce, se musí prokázat, že je proveditelná a udržitelná.
- Zasadíme se o urychlené zpracování tzv. **integrovaných plánů hospodaření s městskými odpadními vodami** tam, kde přepady odlehčovacích odpadních vod do vodních toků představují riziko pro životní prostředí nebo lidské zdraví.
- Zasadíme se o **zřízení Krajského fondu na opatření pro zadržení vody v krajině. Z něj se bude financovat** revitalizace vodních toků, projekty na využití dešťové vody, zakládání nových mezí, alejí, remízků, či zasakovacích pásů. Postaráme se o to, aby na srážkovou vodu nebylo nahlíženo jako na vodu odpadní, ale jako na vodu, kterou lze využít pro zavlažování, zasakování a modrozelenou infrastrukturu.

NASTAVÍME UDRŽITELNÝ ROZVOJ

- Podpoříme obce v jejich snaze o udržitelný rozvoj zejména v oblasti územního plánování a zapojíme aktivní občany do veřejné diskuze.
- Naším cílem je udržitelný a šetrný turismus, který není na úkor čistoty vody, krajiny a kvality života obyvatel.
- Podpoříme místní spolky v jejich snaze o ochranu životního prostředí.

PROGRAM PRO VOLBY DO KRAJSKÉHO ZASTUPITELSTVA JIHOČESKÉHO KRAJE V ROCE 2024

2. DOPRAVA

Fungující doprava je podmínkou dobré kvality života lidí i ekonomického rozvoje v Jihočeském kraji. Úkolem vedení kraje je vytvořit takové podmínky, aby si lidé mohli vždy vybrat, zda se budou spoléhat pouze na individuální automobilovou dopravu nebo využijí také pohodlnou a rychlou dopravu veřejnou nebo zvolí kombinace různých druhů dopravy. V modernizaci a integraci veřejné dopravy Jihočeský kraj zaspal. To musíme napravit.

Co tu máme?

Doprava je bezpochyby v dnešní době jedním z důležitých faktorů, které nás každodenně ovlivňují. Jihočeský kraj má momentálně dobře zvládnutý rozvoj té individuální motorové, ale již méně se věnuje alternativním způsobům dopravy. Ačkoliv JIKORD částečně zavedl integraci veřejné dopravy, integrovaný dopravní systém stále není dokončen a vykazuje značné nedostatky. Problém je v nedostatečné integraci železnice, návaznosti spojů vlak-autobus, nevyhovujícím spojení v méně obydlených oblastech a v příliš vysokých tarifních sazbách, hlavně pro cesty s více přestupy, a v chybějícím propojení se sousedními kraji a se zahraničím.

Současné vedení kraje si od zprovoznění Jihočeského letiště v Českých Budějovicích slibuje potenciální ekonomický rozvoj. Zatím však letiště slouží pouze pro charterové lety. Plány na ekonomický rozvoj v okolí letiště je potřeba podrobit prověrce a provoz letiště vyhodnotit z hlediska přínosů a nákladů. V současné době letiště obsluží ročně cca. 7000 lidí ročně a na jeho provoz je pro rok 2024 zatím schválena dotace 75 mil. Kč a další desítky milionů korun na investičních dotacích.

Co s tím uděláme?

- Urychlíme integraci veřejné dopravy na území celého kraje a zajistíme mezikrajské, případně přeshraniční návaznosti. Poloha obce u hranic kraje nesmí být hendikepem. Spoje autobusů a vlaků, linky krajské i dálkové na sebe musí navazovat, ať už je provozuje kdokoli.
- Prosadíme (i ve spolupráci se sousedními kraji) zavedení zvýhodněných jízdenek pro cestování veřejnou dopravou na území Jihočeského kraje s přesahem i do krajů sousedních, dle vzoru rakouského klimatketu,
- Budeme iniciovat a podporovat další (alternativní) způsoby dopravy, které mohou být do mnohých obcí efektivnější z hlediska provozu i uspokojení poptávky. Například spoje nevázané na pevný jízdní řád, ale na aktuální poptávku (na zavolání).
- Budeme podporovat možnosti kombinace různých druhů dopravy, např. výstavbou parkovišť P+R a cyklostanic u stanic veřejné dopravy, výstavbou moderních přestupních uzlů zejm. vlaků a autobusů apod.
- Zavedeme spolupráci s městy, která provozují vlastní MHD, aby zajistila dopravní obslužnost obcí také v okolí daného města. Toto řešení není pouze racionální, ale také ekonomicky výhodné.
- Prosadíme modernizace lokálních železničních tratí tak, aby byla doprava vlakem alternativou individuální osobní dopravy. Doprava na lokálních tratích musí být provozována moderními, spolehlivými a pohodlnými vlaky.
- Z pozice kraje budeme aktivně koordinovat stavební práce na dopravní infrastruktuře tak, aby se v jednom dopravním směru časově neshodovaly dlouhodobé opravy silnice i železniční trati. Opravy musí probíhat rychleji.
- Veřejná doprava musí být více zapojená i do turistického ruchu v jižních Čechách, musí usnadňovat dopravu výletníků, lákat k návštěvě míst a podporovat šetrné formy turistiky. Rozšíříme sezónní linky v turisticky atraktivních oblastech, posílíme provázanost jízdenek a vstupů do turistických atraktivit.

PROGRAM PRO VOLBY DO KRAJSKÉHO ZASTUPITELSTVA JIHOČESKÉHO KRAJE V ROCE 2024

Na kole bezpečně do práce i na výlet

- Podpoříme smysluplné vytváření dalších cyklostezek a cyklotras jako rovnocenného druhu dopravy v Jihočeském kraji, a nejen jako turistických atrakcí. Při jejich budování upřednostňujeme přírodě blízké materiály umožňující např. vsakování vody.
- Zajistíme zejména v rámci oprav a rekonstrukcí silnic vyznačení bezpečných cyklopruhů všude, kde je to účelné.
- Uvedená opatření považujeme za potřebnější a účelnější než podporu letecké či lodní dopravy. Obě jsou investičně mimořádně nákladné a také problematické z hlediska ochrany životního prostředí.

PROGRAM PRO VOLBY DO KRAJSKÉHO ZASTUPITELSTVA JIHOČESKÉHO KRAJE V ROCE 2024

3. ODPADOVÉ HOSPODÁŘSTVÍ

Chceme, aby Jihočeský kraj jako celek dobře hospodařil s odpady. Zatím lze dávat za příklad pouze některé jeho obce. Z hlediska trvalé udržitelnosti je nejdůležitější předcházení vzniku odpadů. Nejlepší odpad je totiž ten, který nevznikne. Jako druhá se nabízí recyklace odpadu. Až jako poslední přichází v úvahu jejich spalování a skládkování. Kdyby Jihočeský kraj mohutnou investicí podpořil vznik velkokapacitní krajské spalovny odpadů, tak jde proti filosofii předcházení vzniku odpadů, protože takovou spalovnu je třeba hodně a vytrvale „krmit“.

Co tu máme?

V Jihočeském kraji se chystá výstavba 4 spaloven typu ZEVO (České Budějovice – Vráto, Planá nad Lužnicí, Písek a Český Krumlov – Přísečná). Spalovat se má primárně směsný komunální odpad (SKO). Podle platné legislativy (zákon č. 541/2020 Sb.) a predikce produkce odpadů bude v roce 2035 možné spálit cca 115 000 tun odpadu. Proti tomu suma kapacit připravovaných spaloven je 210 000 + 80 000 tun spalovna v Přísečné. Každou spalovnu je potřeba hodně a vytrvale „krmit“, aby se vyplatila. Jejich kapacita je naddimenzována, a přitom není dořešena koncepce podpory třídění, recyklace a využití bioodpadu. Takové řešení přinese Jihočechům zhoršení kvality ovzduší a nijak nezlevní (naopak prodraží?) likvidaci odpadů. Existuje také reálné riziko, že se staneme lokalitou pro zpracování odpadu z jiných krajů nebo dokonce států. Navíc ani spálením všechnen odpad nezmizí. Jedna třetina ho zůstane ve formě popílku a škváry, jež je nutné vozit na skládku nebezpečných odpadů.

Co s tím uděláme?

- Upřednostníme předcházení vzniku, znovuvyužití a třídění odpadu před spalováním a skládkováním. Vypíšeme dotační titul pro předcházení vzniku odpadů a znovuvyužití. Budeme podporovat osvětové spolky, centra pro opravu a znovuvyužití nepotřebných věcí (např. elektrozařízení a textil), které by jinak skončily na skládkách. Podnííme znovuoobnovení provozu nábytkové banky v Jihočeském kraji a podpoříme provoz potravinové banky.
- Prosadíme rychlé a výrazné snížení podílu biologicky rozložitelného odpadu ve směsném komunálním odpadu a na skládkách. Finančně podpoříme obce, aby mohly efektivně třídít bioodpad. Budeme podporovat stávající a nové kompostárny a bioplynové stanice využívající bioodpad. Budeme motivovat zemědělce k využívání kompostu z bioodpadů. Mapa kompostáren v JČK má bílá místa!
- Podpoříme stavby automatických dotřídřovacích linek v Jihočeském kraji (minimálně 2–3) a rozšíření možností dalšího třídění u stávajících linek. U stavebních odpadů také podpoříme vznik třídících linek.
- Podpoříme obce při přechodu na princip placení poplatků za směsné komunální odpady na základě skutečně vyprodukovaného množství (PAYT).
- Nepodpoříme výstavbu takové spalovny komunálních odpadů (ZEVO) v Jihočeském kraji, jež by znemožnila pokroky ve snižování množství odpadu, snížila motivaci podnikatelských subjektů zabývat se recyklací odpadu a tím i zpochybnila smysluplnost zodpovědného třídění odpadu ze strany většiny obyvatel.
- Zasadíme se o kontinuální a transparentní měření emisí u zařízení ZEVO i nad rámec zákonem požadovaného (konkrétně emise dioxinů, benzoapyrenu, chloru).

PROGRAM PRO VOLBY DO KRAJSKÉHO ZASTUPITELSTVA JIHOČESKÉHO KRAJE V ROCE 2024

4. ENERGETIKA

Energie musí být lidem svojí cenou dostupná, zároveň budeme podporovat energetiku čistou, zelenou a bezpečnou. Nebudeme utrácet za jaderné chiméry.

Co tu máme?

V Jihočeském kraji je stále vysoký podíl domácností, ale i větších kotelen spalujících uhlí, které produkují skleníkové plyny a další znečištění. Energií navíc plýtváme na vytápění zcela nezateplených nebo špatně zateplených budov. Dostupný potenciál čistých, obnovitelných zdrojů využíváme jen z malé části. Dominantní je tu Jaderná elektrárna Temelín a vláda navíc plánuje přidat další nové reaktory, které ČEZu zaplatí daňoví poplatníci a v budoucnu i spotřebitelé elektřiny. K nim by mohlo přibýt hlubinné úložiště vysoceradioaktivních odpadů. Snaha dnešního vedení kraje udělat z jižních Čech průmyslově-jaderný park a rozvíjet zde dosud prakticky neexistující a potenciálně drahé (ne)malé modulární reaktory je slepou uličkou.

Co s tím uděláme?

- Základem energetiky blízké budoucnosti by měly být decentralizované, **energeticky efektivní systémy** maximálně využívající **lokálně dostupné obnovitelné zdroje**, které přinesou **vyšší energetickou bezpečnost, podporu místní ekonomiky i zaměstnanosti**. Bude přibývat spotřebitelů (domácností, obcí, komunit, družstev, malých i středních podnikatelů či zemědělců), kteří budou elektřinu rovněž sami vyrábět, což **podpoří místní ekonomiku a zaměstnanost**.
- Z pozice kraje tento vývoj budeme podporovat cestou **sítě energetických poradců dostupných pro občany, společenství vlastníků, obce či malé podnikatele**. Sami pak **půjdeme příkladem** v kraji spravovaných budovách a provozech. Kromě toho na krajské úrovni budeme hledat **nástroje na podporu úspor energie** – zateplováním stávajících a výstavbou energeticky pasivních veřejných budov. Budeme také **pokračovat v podpoře tzv. kotlíkových dotací** čímž přiblížíme konec spalování uhlí a vyčistíme ovzduší v obcích a městech. Cílem je výrazně snížit emise skleníkových plynů, které způsobují klimatický rozvrat.
- Probudíme všechny, kdo sní o stavbě nových atomových reaktorů v Temelíně – velkých, i těch vyvíjených (ne)malých modulárních. **Nehodláme vaše krajské prostředky investovat do chimér**, které v důsledku zdraží elektřinu všem.
- Podpoříme obyvatele obcí v blízkosti Temelína, na jejichž území stát hledá **hlubinné úložiště vyhořelého jaderného paliva**. Ani my si takou stavbu **v kraji**, který je již dostatečně postižen jadernou energetikou, **nepřejeme**. Budeme iniciovat debatu o jiných možnostech naložení s problematickým dědictvím jaderné energetiky, než je jeho odklizení do zemských hlubin.
- **Upravíme Územní energetickou koncepci Jihočeského kraje**, aby nebyla jen dokumentem do šuplíku, ale skutečně praktickou pomůckou, jak proměňovat energetiku na území našeho kraje, aby byla co nejvíce **zelená, decentralizovaná a energie cenově dostupná**.

PROGRAM PRO VOLBY DO KRAJSKÉHO ZASTUPITELSTVA JIHOČESKÉHO KRAJE V ROCE 2024

5. ZDRAVOTNICTVÍ A SOCIÁLNÍ PÉČE

Chceme solidaritu napříč společnostmi. Naší prioritou na krajské úrovni je pomoc a podpora ohroženým skupinám občanů, jak finanční, tak sociální.

Co tu máme?

Na řadě míst Jihočeského kraje je **obtížné živobytí** a problémy lidí se zde prohlubují. **Nedostatečná je i nabídka služeb**, které by lidem pomohly v řešení složitých životních situací, jako je péče o dlouhodobě nemocného blízkého nebo komunikace s úřady a orientace ve finančních otázkách pro lidi ve finanční tísní. Komunitní plánování sociálních služeb (KPSS) dostatečně neplní svou funkci při řešení tohoto problému. V kraji je **nedostatek sociálních zařízení s 24-hodinovou ošetrovatelskou péčí**. A ta, která fungují, bývají přeplněná, takže další žádosti rodin jsou často zamítny. Palčivým **problémem** nadále **zůstává dostupné bydlení** pro lidi, kteří si nemohou dovolit vlastnit byt či dům. Kraj také nedostatečně podporuje obce k připravenosti na stárnutí populace.

Populace praktických lékařů a pediatriů postupně stárne a často je nemá zejména v příhraničních oblastech kdo nahradit. Lze očekávat, že **pacienti budou se svými zdravotními problémy jezdit čím dál častěji do nemocnic**, což může v důsledku znamenat jejich přehlčení a dlouhé čekací lhůty na ošetření. **Ve veřejném prostoru je zatím příliš řídká síť automatických externích defibrilátorů (AED)**, což jsou zařízení, jejichž obsluha není složitá a která mohou výrazně zvýšit úspěšnost při záchraně lidských životů. Po covidovém období **rapidně vzrostl počet případů psychiatrických a neurologických problémů dětí**. Je kritický nedostatek **dětských psychiatrů a neurologů**, což je způsobeno zejména složitým vzdělávacím systémem. Přibývá dětí s duševními poruchami, ale zejména sebevražednými pokusy. V krajské nemocnici např. chybí dětský psychiatr a děti se závažnými psychiatrickými diagnózami musí být transportováni do Opařan.

Co s tím uděláme?

- Budeme hledat a aplikovat způsoby **motivování praktických lékařů, zubařů a pediatriů k tomu, aby si zřizovali své praxe především tam, kde je jich akutní nedostatek**. Aby pro obyvatele těchto lokalit neznamenal návštěva lékaře celodenní cestování. A aby nedocházelo k přehlčení krajské nemocnice pacienty, jejichž problémy nepotřebují péči specialistů, ale stačí na ně praktičtí lékaři či ostatní nemocnice v kraji. Omezí se tak riziko dlouhých čekacích dob i riziko nižší empatie a vyhoření u nemocničního personálu.
- **Zaměříme se na řešení nedostatku dětských psychiatrů a neurologů. Rozšíříme a finančně podpoříme síť veřejných automatických externích defibrilátorů v kraji z dotačního titulu pro samosprávy** k pořízení těchto přístrojů. **Přednostně by se měly dostat do míst s delší dojezdovou vzdáleností zdravotnické záchranné služby**. Při záchraně života jde často o minuty. Přístroj díky návodu a hlasovým pokynům po spuštění zvládne obsluhovat i laik. Skříňku s přístrojem otevře prostřednictvím kódu, který mu poskytne operátor záchranné služby, s nímž je záchránce ve spojení.
- Budeme podporovat **zřizování porodních pokojů**, které svou existencí v rámci nemocnic zachovávají vysokou míru bezpečnosti pro matky i novorozence a zároveň poskytují podmínky bližší domácímu prostředí i péči porodní asistentky. Budeme aktivně podporovat kampaň za kojení, služby laktačních poradkyň a podpoříme vznik nových bank mateřského mléka.
- Ve spolupráci s odborníky se zaměříme na veřejnou osvětu závažných onkologických diagnóz (rakovina prsu, tlustého střeva, prostaty, děložního čípku) a civilizačních chorob.

PROGRAM PRO VOLBY DO KRAJSKÉHO ZASTUPITELSTVA JIHOČESKÉHO KRAJE V ROCE 2024

- Postaráme se o **vznik dalších sociálních zařízení s 24-hodinovou ošetrovatelskou péčí**.
- **Budeme podporovat mobilní hospicovou péči** o nevyléčitelně nemocné pacienty v domácím prostředí. Tato zařízení prokázala, že dokáží ulevit v nemoci a být zdravotní i duchovní oporou při odcházení z tohoto světa.
- Zrevidujeme **nabídky a poptávky potřeb sociálních služeb**, aby se Komunitní plánování sociálních služeb (KPSS) zefektivnilo. **Podpoříme neziskové organizace v sociální oblasti systémem, který je propojí se sítí firemních dárců**.
- **Podpoříme služby sociální prevence**, aby mohly aktivně zamezit sociálnímu vyloučení a překonat nepříznivou sociální situaci jednotlivých osob nebo skupin. Jako potřebnou a důležitou vnímáme též podporu sítě služeb pro dluhové poradenství a podporu potravinové banky Jihočeského kraje. Je třeba se také zaměřit na podporu a funkčnost nábytkových bank a re-use center, která jsou přínosem v sociální i ekologické oblasti.
- Posvítime si na problém obchodu s chudobou. Není možné, aby problémy jedné lokality byly řešeny na úkor lokality jiné, a vznikala tak ghetta a rostly rozdíly i nedůvěra mezi jejich obyvateli a většinovou společností.
- Budeme obcím a neziskovým organizacím **partnerem při hledání možností financování mateřských a rodinných komunitních center, zájmových kroužků** pro děti i dospělé, klubů seniorů a obecních komunitních center pro společenské a vzdělávací aktivity. Zejména seniorům je třeba pomáhat s orientací v dnešním světě nových komunikačních i platebních technologií, tarifů a dalších záležitostí a podporovat je v aktivním životě, aby se necítili ztraceni, nepotřební a osamělí.

PROGRAM PRO VOLBY DO KRAJSKÉHO ZASTUPITELSTVA JIHOČESKÉHO KRAJE V ROCE 2024

6. ŠKOLSTVÍ

ROVNÉ ŠANCE VE VZDĚLÁVÁNÍ PRO VŠECHNY DĚTI Z JIHOČESKÉHO KRAJE. Problémy a výzvy školství je nezbytné řešit společně s řešením sociálních problémů v rámci jednotlivých mikroregionů.

Co tu máme?

Vzdělávání je v celé České republice charakterizováno velkými nerovnostmi, které vyplývají především z rodinné situace, z níž děti přichází. Děti, které ve svém vzdělávání nemají doma dostatečnou podporu (často u rozvedených, nezaměstnaných, či exekucí zatížených rodičů), se častěji potýkají se školní neúspěšností. Ta vede k absenci středního a vyššího vzdělání, k menší míře znalostí a kompetencí, k neúspěchu na pracovním trhu a někdy i k sociálnímu vyloučení. Jihočeský kraj je z hlediska vzdělávací neúspěšnosti v rámci ČR průměrným krajem. Vyšší je ovšem v některých částech kraje, např. na Třeboňsku, Vimpersku i v Českém Krumlově a okolí nedokončí základní školu přes 6% žáků, zatímco průměr v ČR činí 3,6%. **Kraji chybí politika zaměřená na oblasti s vysokou vzdělávací neúspěšností.** Často zde **chybí dostatečné personální zajištění** poradenských zařízení i samotných škol **profesemi, jako jsou speciální pedagogové a psychologové** (počet jejich úvazků je v Jihočeském kraji podprůměrný), či podpora volnočasových aktivit a občanské společnosti. Dětské domovy zřizované krajem mají v současné době rovněž naplněnou kapacitu (celková kapacita 274 dětí), přičemž poptávka po volných místech ze strany OSPOD (Orgánu sociálně-právní ochrany dětí) je vyšší.

Kraj má ve své gesci 72 středních škol, speciální školy, vyšší odborné školy, základní umělecké školy, poradny, dětské domovy, domy dětí a mládeže i některé mateřské školy. Nejvyšší nezaměstnanost vykazují absolventi učňovských oborů bez maturity, nejnižší nezaměstnanost pak absolventi gymnázií a středních škol s maturitou. Přesto je v krajských strategických dokumentech jako klíčový faktor pro osobní úspěch a prospěch ekonomiky označováno odborné vzdělávání. **Dnešní doba rychlých změn přitom nepotřebuje úzce vyprofilované pracovníky, ale lidi flexibilní, se všeobecným přehledem a schopností zorientovat se v nových podmínkách a situacích.** Jihočeská univerzita je úspěšným výzkumným, diskuzním a vzdělanostním centrem jižních Čech. Jako veřejná vysoká škola by měla střežit svou nezávislost a akademickou svobodu. Nedávným uzavřením dohody o spolupráci Jihočeského kraje a Jihočeské univerzity s ČEZ, která spočívá v přímém zapojení studentů do projektů ČEZu v oblasti malých a standardních jaderných bloků, **Univerzita tuto nezávislost ztrácí a stává se servisním zázemím jedné velké energetické firmy.**

Co s tím uděláme?

- **Nasměrujeme finanční prostředky kraje do oblastí s vysokou vzdělávací neúspěšností.** Budeme dbát na koordinaci sociální a školské politiky nejen v těchto mikroregionech. **Zasadíme se o dobrou a srovnatelnou kvalitu všech škol v regionu v souladu s revidovanými rámcovými a školními vzdělávacími programy** – posílení schopnosti vyhledávání a práce s informacemi a kritického myšlení.
- **Budeme prosazovat celkové zvýšení finančního příspěvku na provoz krajských škol** – na odměny pedagogů i nepedagogů ve školách, na zvýšení platů asistentů pedagoga a zajistíme, aby školy měly svého speciálního pedagoga a psychologa. Jejich podpora je v dnešní době velmi důležitá. Naší snahou bude také dále zkvalitňovat vybavení škol a snižovat jejich administrativní zátěž.
- **Budeme spolupracovat se všemi místními aktéry** (s rodiči, školami, sociálními pracovníky i nevládními organizacemi) **v prevenci záškoláctví a celkového školního neúspěchu**

PROGRAM PRO VOLBY DO KRAJSKÉHO ZASTUPITELSTVA JIHOČESKÉHO KRAJE V ROCE 2024

dítěte. **Prosadíme doučování**, např. ve školách po výuce, ve spolupráci s NNO, v klubech aj. **Budeme školy podporovat v zajištění prostředí bez šikany** – podporovat různé zájmy studentů a neformální vzdělávání, včetně sportu.

- **Využijeme možnosti účelového financování vzdělávání z dotačních programů** všech úrovní – evropské prostředky, národní účelové financování (MŠMT a další), krajské dotační programy či programy zřizovatelů
- **Podpoříme rozšíření nabídky gymnázií v kraji.** O gymnázia je ze strany studentů zájem a není v nich dostatek studijních míst.
- **Získáme kvalifikované pedagogy pomocí motivačních nástrojů, (např. poskytnutí bytu s regulovaným nájmem),** podpoříme další profesní vzdělávání učitelů a supervizi.
- **Podpoříme sociální programy – obědy pro děti zdarma ve školách a ve školkách,** odpouštění školkovného a poplatků za volnočasové aktivity (ZUŠ, školní kluby). **Budeme podporovat dostatečné kapacity předškolní výchovy i pro děti od dvou let.**
- **Podpoříme a budeme propagovat výuku v terénu, ekologickou (environmentální) výchovu, spolupráci s NNO** – v čele se sítí Krasec sdružující organizace, které se zabývají environmentální výchovou. **Školy by se měly stát příklady dobré praxe v nakládání s odpady, v oblasti energetických úspor i kvalitního stravování** (např. využívání programu Jídlo zblízka).
- **Střední školy nemají být jen místem výuky, ale měly by se zde pořádat i kulturní akce, přednášky, besedy, či různé kurzy a workshopy pro veřejnost.** Někde se to díky akčnosti a osvědčenosti ředitelů již děje, ale ne všude.
- **Budeme prosazovat ukončení smlouvy o spolupráci Jihočeského kraje, Jihočeské univerzity a ČEZ.**
- **Budeme podporovat náhradní rodinnou péči v pěstounských rodinách, současně považujeme za potřebné zachovat stávající síť ústavních školských zařízení a část těchto zařízení transformovat – přesunout do běžné bytové zástavby.**

PROGRAM PRO VOLBY DO KRAJSKÉHO ZASTUPITELSTVA JIHOČESKÉHO KRAJE V ROCE 2024

7. KULTURA A CESTOVNÍ RUCH

KULTURU A CESTOVNÍ RUCH VÍCE ROZPROSTŘEME PO KRAJI. Zapracujeme na propagaci a koordinaci lokálních umělců, institucí, obcí a kraje

Co tu máme?

(NEDOSTATEČNÁ PROPAGACE KULTURNÍCH INSTITUCÍ, AKCÍ A PODPORA LOKÁLNÍHO UMĚNÍ)

Kraj má rezervy ve spolupráci s obcemi při pořádání různých kulturních akcí, kdy by mohl lépe propojovat a koordinovat obce, instituce i umělecká tělesa či jednotlivé umělce. Měl by se **více zaměřit na podporu a propagaci místních uměleckých souborů, spolků a umělců i úspěšných institucí, jako je Jihočeské muzeum** se svou skvělou stálou expozicí i výstavami, **či Alšova jihočeská galerie** se zajímavým výstavním plánem. Namísto masových akcí chceme podporovat takové, které jsou šetrnější k přírodě, jsou něčím originální, či ducha povznášející, nová témata nastolující... Je třeba také **více podporovat a propagovat umění ve veřejném prostoru.**

Kromě historických budov a monumentů by měl kraj vnímat jako **součást** svého **historického a kulturního dědictví i jihočeskou venkovskou krajinu**, na jejíž malebnosti se podíleli a podílí lidé zde hospodařící. Kraj by se měl snažit **ulevit turisticky přetíženým místům propagací jiných zajímavých míst**, která stojí za návštěvu a kde si návštěvník může užít více klidu a relaxace mimo shon turistických davů.

Co s tím uděláme?

- Místo masových, mainstreamových akcí, které si své publikum přitáhnou samy, **budeme podporu kraje směřovat více k akcím, jež jsou něčím originální, k životnímu prostředí šetrnější a pokud možno i místního genia loci zohledňující.** Finanční podporu je třeba směřovat přednostně k místním spolkům a umělcům.
- **České Budějovice budou Evropským městem kultury 2028 - zaměříme se na spolupráci Kraje a vedení města České Budějovice**, aby byla lepší než v případě Plzně a aby se díky této příležitosti udály nejen zajímavé akce a vznikly nové umělecké počiny, ale aby bylo možno postavit i nové budovy pro instituce, které to potřebují (např. Alšova jihočeská galerie).
- **Budeme podporovat umění ve veřejném prostoru. U veřejných investic z krajských prostředků vyhradíme 1 % na jejich doplnění uměleckými díly.** Tato díla budou nezávisle a odborně hodnocena v otevřených soutěžích s jasně stanovenými pravidly.
- **Podpoříme krajem zřizovaná muzea, Jihočeskou vědeckou knihovnu a Alšovu jihočeskou galerii, aby byl nabízen kvalitní program v souladu s moderními trendy výzkumu a jeho popularizace.**
- **Zasadíme se o to, aby dotační titul na zpracování projektové dokumentace pro vlastníky nemovitých kulturních památek byl pro ně dostupnější, a tudíž více využívaný.** Pomůže to předejít nevhodným či nelegálním zásahům do budov. Vlastníci tuto dokumentaci často nemají jen z důvodu vysokých finančních nákladů na její pořízení.
- Ve spolupráci s Jihočeskou centrálou cestovního ruchu **se zasadíme o lepší propagaci akcí, výstav a stálých expozic mezi turisty. Ty budeme k návštěvě lákat i možnostmi slev na vstupném či dopravě v rámci "Programu objevování místní kultury".** Příspěvkem na dopravu podpoříme i školy, aby to k návštěvě motivovalo ve větší míře i školní výpravu.
- Šumavu je nutné pojímat jako jednu turistickou oblast, např. v oblastech dopravy, propagace apod. zajistíme větší spolupráci s Plzeňským krajem, Rakouskem a Bavorskem.

PROGRAM PRO VOLBY DO KRAJSKÉHO ZASTUPITELSTVA JIHOČESKÉHO KRAJE V ROCE 2024

- **Budeme propagovat zajímavá, ale turisticky méně exponovaná místa a památky, aby se trochu ulevilo těm přetíženým.** Jako kulturní bohatství budeme propagovat i jihočeskou venkovskou lidovou architekturu a kulturní krajinu, takže **podpora nemine spolky a soukromníky aktivní na poli šetrné turistiky, agroturistiky** apod.
- **Zaměříme se na to, aby kraj plnil roli propojovatele krajských příspěvkových neziskových organizací, uměleckých souborů a dalších aktérů na poli kultury v regionu,** třeba i formou společných setkání s výměnou zkušeností a nabídkou pomoci při tvorbě strategií, či dalším vzděláváním třeba i v oblasti managementu těchto institucí. **Budeme podporovat i přeshraniční spolupráci** s příslušnými institucemi v Rakousku a Bavorsku.

PROGRAM PRO VOLBY DO KRAJSKÉHO ZASTUPITELSTVA JIHOČESKÉHO KRAJE V ROCE 2024

8. OCHRANA ZVÍŘAT

DOHLÉDNEME, ABY ZVÍŘATA NEBYLA TÝRÁNA, ANI ZBYTEČNĚ PLAŠENA OHŇOSTROJI. Podpoříme programy a organizace starající se o lepší soužití zvířat a lidí.

Co tu máme?

S životem člověka jsou odedávna spjaty osudy domestikovaných i divokých zvířat. Jsou to živí tvorové a spoluobytelé naší krajiny. V některých případech se k nim však nechováme jako k živým bytostem, ale jako k problému omezujícímu naše zájmy či podnikání (v případě řady divoce žijících druhů), či jen jako k prostředku umožňujícímu zisk (v případě řady chovů). Kraj nedohlíží dostatečně důsledně na to, aby zvířatům nebylo způsobováno utrpení. Místo toho podporuje diskutabilní formy zábavy, kam patří ohňostroje.

Co s tím uděláme?

- Kraj musí být ve spolupráci s Krajskou veterinární správou **garantem toho, že v žádných chovech nedochází k týrání zvířat, na jeho území nejsou žádné nelegální množírny, a podílet se a dohlížet na zlepšování podmínek a welfare hospodářských zvířat v chovech.**
- Zasadíme se o **omezení pořádání ohňostrojů**, zejména s ohledem na zvířata, kterým tato donekonečna opakovaná lidská zábava zbytečně způsobuje stres i jiné problémy.
- Prosadíme, aby na pozemcích vlastněných Jihočeským krajem **nebyly provozovány atrakce využívající zvířata k „zábavě“ lidí** (cirkusové show s využitím zvířat, ponny vození dětí, aj.), a aby takové atrakce nebyly ani na akcích pořádaných či podporovaných Jihočeským krajem.
- Zasadíme se o **vytvoření jednotné databáze** útulků a spolků zabývajících se péčí o opuštěná a zatoulaná zvířata. Zřídíme fond pro podporu kastrovacích programů pro zatoulaná zvířata a budování kotců pro zatoulaná zvířata v obcích.
- **Budeme aktivně podporovat zařízení pečující o zraněná volně žijící zvířata a organizace pečující o biodiverzitu a ochranu životního prostředí na území Jihočeského kraje.** Kraj se musí podílet na osvětě a dohlížet na využívání zákona o náhradách škod způsobených vybranými zvláště chráněnými živočichy.